

เมื่อธรรมชาติทรุด...สุขภาพก็พลอยเสื่อม

ถึงวันนี้ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไม่อาจวัดเฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติเท่าที่มองเห็นกันในช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น เพราะความเสียหายจากสิ่งแวดล้อมในหลายกรณีได้รับการพิสูจน์แล้วว่าได้ส่งผลกระทบต่อวิกฤตสิ่งแวดล้อมในระยะยาวรวมไปถึงสุขภาพของชุมชนที่yakต่อการบรรเทาและเยียวยา

มูลค่าความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายงานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ปี 2549 ซึ่งถึงการศึกษาในเรื่องความรุนแรงของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสียหาย เมื่อคำนวณออกมาเป็นมูลค่าความเสียหาย พบว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละปีมีมูลค่านับพันล้านบาทเลยทีเดียว

เมื่อพิจารณาเฉพาะรายปีปัญหาจากการศึกษาในช่วงเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2542-2546) พบว่า ความเสียหายจากการที่ป่าไม้ถูกทำลายมีมูลค่าสูงสุดคือ เฉลี่ยปีละ 80,813 ล้านบาท รองลงมาคือ ความเสียหายต่อดินและการใช้ที่ดิน ปีละ 7,477 ล้านบาท ความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำปีละ 6,443 ล้านบาท ความเสียหายเพราะมลพิษทางอากาศปีละ 5,866 ล้านบาท และความเสียหายเนื่องจากขยะปีละ 4,797 ล้านบาท

5 อันดับแรก วิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อม

รายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวใช้วิธีการประเมิน 2 แบบคือ วิธีที่ 1 ประเมินจากมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลา 5 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2542-2546 และวิธีที่ 2 คือ ประเมินจากการสำรวจทัศนคติของประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 12 เรื่อง โดยกรณีที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงมาก 5 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาทรัพยากรน้ำ ปัญหาทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน มลพิษจากขยะ และมลพิษทางอากาศ เรียงไปจากลำดับ 1-5

เป็นที่น่าสังเกตว่า อันดับความสำคัญของปัญหาที่ได้จากการวัดมูลค่าความเสียหายโดยตรง (วิธีที่ 1) กับผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (วิธีที่ 2) จะได้อันดับความสำคัญของปัญหาไม่ตรงกันทั้งหมดทุกเรื่อง แต่โดยรวมแล้วถือว่ามี ความสอดคล้องกัน

ตารางแสดงลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการจัดลำดับ*	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ลำดับความสำคัญ (จำแนกตามวิธีการจัดลำดับ)		มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท/ปี)
		จัดลำดับด้วยมูลค่าความเสียหาย	จัดลำดับด้วยทัศนคติประชาชน	
1	ทรัพยากรป่าไม้	1	2	80,813
2	ทรัพยากรน้ำ	3	1	6,443
3	ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน	2	6	7,477
4	มลพิษจากขยะ	7	4	4,797
5	มลพิษทางอากาศ	5	7	5,866
6	มลพิษทางน้ำ	8	5	1,515
7	ทรัพยากรพลังงาน	11	3	ไม่มีข้อมูล
8	ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง	4	10	6,321
9	มลพิษจากสารอันตราย	9	8	374
10	มลพิษจากของเสียอันตรายจากชุมชน	6	12	5,550
11	ทรัพยากรแร่	10	9	60
12	มลพิษทางเสียง	12	11	ไม่มีข้อมูล

หมายเหตุ : เป็นการจัดลำดับใหม่ โดยการหาค่าเฉลี่ยของลำดับความสำคัญจากการจัดลำดับด้วยมูลค่าความเสียหายและทัศนคติของประชาชน

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), 2549. อ้างใน รายงานสุขภาพคนไทย 2553.

นี่คือมูลค่าความเสียหายที่ประเมินเฉพาะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพียงด้านเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ ยังไม่รวมความเสียหายที่วัดเป็นตัวเงินไม่ได้ เช่น ปัญหาสังคม ความขัดแย้ง และความล้มเหลวของชุมชน เป็นต้น

ที่ไม่อาจมองข้ามไปได้คือ ผลกระทบต่อสุขภาพของสังคม โดยเฉพาะคนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ดังเช่นหลายกรณีที่เคยเกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรณีมาบตาพุด โรงไฟฟ้าแม่เมาะ หรือสารตะกั่วจากโรงแต่งแร่คลิตี้ ซึ่งล้วนแต่ส่งผลกระทบในระยะยาวทั้งสิ้น

เมื่อมนุษย์ไม่อาจหลีกเลี่ยงวิกฤตที่เราต่างเป็นผู้ก่อได้...ทางที่เหลืออยู่คือจะช่วยกันเยียวยาให้ดีขึ้นหรือจะปล่อยให้หายนะมาเยือน...

ที่มา : รายงานสุขภาพคนไทย 2553

สืบค้นได้จาก www.hiso.or.th